

Capella i fossar de Sant Bartomeu

Martorell

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: C. de Sant Bartomeu

Coordenades:

Latitud: 41.47508
Longitud: 1.93695
UTM Est (X): 411240
UTM Nord (Y): 4592043

Classificació

Número de fitxa: 08114 - 241
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Romànic Contemporani
Segle: XIII-XIX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Només queden restes de fonaments.
Protecció: Legal
Observacions protecció: Decret 78/2002 del patrimoni arqueològic i paleontològic
Número inventari: CCAA 3461
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament de Martorell. Plaça de la Vila, 46. 08760 Martorell
Autoria de la fitxa: Dídac Pàmies Gual. SPAL
Data de registre de la fitxa: dv., 20/03/2015 - 01:00

Descripció

Nau i part de la capçalera de l'església que es conserva fins a l'alçària màxima d'1 m. Edifici de petites dimensions molt arrasat, de planta rectangular amb la capçalera no diferenciada a l'exterior. Presenta una fàbrica molt heterogènia, fruit de moltes reparacions, que combina panys de maçoneria molt barroera amb panys de tàpia, que recolzen sobre un sòcol de carreuat petit de pedres vermelloses. Amida uns 5,3 m d'amplària per 14,5 m de llargària, aproximadament i una alçària màxima d'1 m a la nau. La capçalera es troba molt arrasada, probablement per les esllavissades de la riba del Llobregat produïdes per les riuades. Està orientada d'est a oest, amb l'espai presbiterià situat a ponent. La nau va ser reforçada amb 4 contraforts, situats per parells a banda i banda. Actualment hom pot veure a l'interior el darrer paviment que va tenir l'edifici, format per grans lloses i cairons. Les excavacions arqueològiques realitzades al voltant de l'edifici han permès localitzar part de la necròpolis que hi havia a la sagrera i algunes parets d'època medieval. La capella va ser destruïda en 1835 i en 1870 s'hi va construir a sobre l'escorxador municipal que va ser enderrocat l'any 1990 com la resta de cases que hi havia al seu costat a la riba del Llobregat.

Observacions:

La fitxa s'ha omplert amb les dades de la fitxa B 11 BCIL-01.BARP del Catàleg de Béns Arquitectònics, Històrics i Ambientals de Martorell, redactat pel Servei del Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona.

Història

Desconeixem la data de construcció de l'església que trobem documentada per primera vegada en 1208 i l'excavació arqueològica realitzada no ha proporcionar dades per establir la seva fundació. A mitjan del segle XV rebia delmes i primícies de diverses finques situades als termes de Martorell i d'Esparreguera i posseïa sis masos i diverses cases al nucli urbà de Martorell a més dels censos de quatre abeuradors i d'un safareig. Va ser representada a diversos gravats dels segles XVII a XIX, que donen una visió parcial de l'edifici, format per una nau amb la capçalera rectangular amb el capcer coronat amb un campanar de cadireta. Al costat nord s'hi adossaria una petita sagristia i el conjunt estaria encerclat per una tanca que delimitaria l'espai de la sagrera. Els vestigis conservats permeten intuir que l'edifici havia estat aixecat amb una fàbrica molt pobre i deficient, que ja en 1504 presentava patologies importants. És per aixó que la nau es va reforçar amb l'afegit de 4 contraforts. En trobar-se a tocar de l'estrep del pont del diable, l'edifici es va convertir en un lloc estratègic en el decurs dels diferents que van tenir lloc durant el primer terç del segle XIX. Durant la Guerra del Francès, entre 1808 i 1814, l'edifici va ser utilitzat com a paller, en 1819 va reintegrar-se el culte, en 1821 va ser saquejada, en 1830 va ser restaurada i en 1835 va ser novament destruïda durant la Primera Guerra Carlina i ja no es tornar a rehabilitar. En 1856 el bisbat va cedir els terrenys que ocupava a l'Ajuntament de Martorell que va construir a sobre l'escorxador municipal en 1870 que va ser enderrocat l'any 1990. Llavors es van dur a terme 3 campanyes d'excavació els anys 1990, 1991 i 1992 que han permès documentar i posar en valor les restes de l'edifici, que avui es poden veure encerclades per una zona verda i un parc infantil.

A la necròpolis situada al voltant, coneguda popularment amb el nom de cementiri dels pobres es van enterrar entre d'altres les víctimes de la Guerra de Successió (1705-1714) i les de la Guerra del Francès (1808-1814).

Bibliografia

PÉREZ FARRIOLS, J., ET ALII. Catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals i disposicions de protecció per al POUM de Martorell. Ajuntament de Martorell i Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona. 2014.

